

INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARI: NAZARIYA VA AMALIYOT UYG'UNLIGI

Boltayeva Shohida Olimjonovna

Termiz davlat universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya: *Maqolada innovatsion ta'lim texnologiyalarining nazariy asoslari va ularning amaliyotdagi qo'llanilishi haqida fikr yuritiladi. Ta'lim jarayonida yangicha metodlardan foydalanish, o'quvchilarni faol sub'ekt sifatida jalb etish, mustaqil ta'lim olish, ijodiy fikrlash va kompetensiyalarni rivojlantirish masalalari yoritiladi. Nazariya va amaliyot uyg'unligi ta'lim samaradorligini oshirishning asosiy sharti sifatida tahlil qilinadi.*

Kalit so'zlar: *innovatsiya, ta'lim texnologiyasi, nazariya, amaliyot, interfaol metod, raqamli ta'lim, kompetensiya, ijodiy fikrlash, samaradorlik.*

Innovatsion ta'lim texnologiyalari zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismiga aylanib bormoqda. Bugungi globallashuv davrida ta'lim jarayonida faqat an'anaviy metodlarga tayanish yuqori samaradorlik bermaydi. Yangi yondashuvlar orqali o'quvchilar nafaqat bilim oladilar, balki ularni amalda qo'llash, muammoli vaziyatlarni hal qilish, mustaqil qaror qabul qilish va ijodiy fikrlashni o'rganadilar. Innovatsion texnologiyalar o'quv jarayonini shaxsiylashtirish, o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olish, ularni global kompetensiyalarga tayyorlash imkonini beradi.

Nazariy jihatdan innovatsion texnologiyalar pedagogik fan tamoyillari va psixologik qonuniyatlarga asoslanadi. Ular ta'lim jarayonini ilmiy asosda rejalashtirish, tizimlilikni ta'minlash va natijani kafolatlashga xizmat qiladi. Amaliyot nuqtayi nazaridan esa innovatsion texnologiyalar turli metod va vositalar orqali bevosita dars jarayonida qo'llaniladi. Keys-stadi, munozara, rolli o'yin, aqliy hujum kabi metodlar o'quvchilarda tezkor fikrlash, tanqidiy tahlil qilish va ijodiy yondashuvni shakllantiradi.

Raqamli texnologiyalar innovatsion yondashuvlarning eng muhim tarkibiy qismlaridan biridir. Masofaviy ta'lim platformalari, elektron darsliklar, sun'iy intellekt dasturlari, virtual laboratoriyalar ta'lim sifatini oshiradi, o'quvchilarda mustaqil ta'lim olish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, bunday texnologiyalar ta'lim natijalarini tezkor baholash, monitoring qilish va shaffoflikni ta'minlash imkonini beradi. Nazariya va amaliyot uyg'unligi innovatsion texnologiyalarning samaradorligini oshiradi. Nazariy jihatdan asoslanmagan texnologiyalar yuzaki qo'llanilsa, kutilgan natijani bermaydi, amaliyotga tatbiq etilmagan nazariy qarashlar esa o'z ahamiyatini yo'qotadi. Shu bois pedagog nafaqat nazariy bilimga ega bo'lishi, balki ularni amaliyotda samarali tatbiq etish qobiliyatini ham rivojlantirishi zarur.

Innovatsion texnologiyalardan foydalanish ta'lim sifatini oshirish bilan bir qatorda, o'quvchilarda zamonaviy hayot uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarni shakllantiradi. Mustaqil ta'lim olish, ijodiy fikrlash, jamoada ishlash, tanqidiy yondashuv kabi sifatlar bugungi ta'lim jarayonining asosiy natijalari sifatida ko'rilmogda. Shu sababli innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish nafaqat pedagogik yangilik, balki jamiyat taraqqiyotining zaruriy sharti hamdir.

Shuningdek, innovatsion ta'lim texnologiyalarining nazariya va amaliyot uyg'unligi zamonaviy ta'lim tizimi uchun eng muhim shartlardan biridir. Ta'limda innovatsion yondashuvlarni samarali tatbiq etish natijasida o'quvchilarning nafaqat bilim darajasi, balki ijodiy va tanqidiy fikrlash ko'nikmalari ham rivojlanadi. Ular mustaqil qaror qabul qilish, muammolarni hal etish, jamoada ishlash kabi hayotiy zaruriy kompetensiyalarni shakllantiradilar.

Innovatsion texnologiyalar o'quvchilarda o'z-o'zini rivojlantirish qobiliyatini kuchaytiradi, ularni passiv bilim oluvchidan faol bilim yaratuvchiga aylantiradi. Bu jarayon ta'lim sifatini oshirish bilan birga, o'quvchilarning global kompetensiyalarini shakllantiradi, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi. Ta'limda nazariya va amaliyotning uyg'unlashishi pedagog faoliyatini ham yangi bosqichga olib chiqadi va o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki innovatsion jarayonlarni tashkil etuvchi shaxsga aylanadi.

Shuningdek, innovatsion texnologiyalar o'quv jarayonining monitoringini samarali tashkil etishga, baholashni shaffof qilishga, ta'lim natijalarini xalqaro standartlarga yaqinlashtirishga yordam beradi. Bu esa ta'lim tizimining sifat ko'rsatkichlarini sezilarli darajada oshirish imkonini beradi. Xullas, innovatsion ta'lim texnologiyalari nazariya va amaliyot uyg'unligida tatbiq etilsa, ular ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi, jamiyat taraqqiyoti uchun intellektual salohiyatli shaxslarni tarbiyalashda hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Xodjayeva D. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Ilm Ziyoy, 2020.
2. Hakimova, M. (2024). РОЛЬ ФАКТОРОВ, ВЛИЯЮЩИХ НА ЛИНГВИСТИЧЕСКУЮ КОМПЕТЕНТНОСТЬ. Modern Science and Research, 3(7).
3. Hakimova, M. (2023). DEVELOPMENT OF LINGUISTIC COMPETENCE AMONG STUDENTS. Development of Pedagogical Technologies in Modern Sciences, 2 (12), 52–54.
4. Shamsiddin, X. (2024). THE SUBJECT IS INTERACTIVE METHODS THAT DEVELOP COMMUNICATIVE COMPETENCE IN STUDENTS. International Journal of Pedagogics, 4(05), 117-122.

5. Hakimov, S. (2024). DEFINING THE ROLE OF COMMUNICATIVE COMPETENCE IN LEARNING FOREIGN LANGUAGE. Theoretical Aspects in the Formation of Pedagogical Sciences, 3(2), 18-20.
6. Расулова, В. Б., Кариева, М. Т., & Ибрагимова, Ш. А. (2021). ИЗУЧЕНИЕ ФОСФОЛИПИДНОГО СОСТАВА МЕМБРАН МИТОХОНДРИЙ ГЕПАТОЦИТОВ ПРИ ГИПЕРГЛИКЕМИИ. POLISH SCIENCE JOURNAL, 238.
7. Юсупходжаева, С. Т. (2020). ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ БОЛЬНЫХ РЕВМАТОИДНЫМ АРТРИТОМ И МЕТОДЫ ИХ ПСИХОКОРРЕКЦИИ. In Global Science and Innovations 2020 (pp. 170-174).
8. Гафурова, С. Ш., & Юсупходжаева, С. Т. (2024). ТРЕВОЖНО-ФОБИЧЕСКИЕ РАССТРОЙСТВА ПРИ СИНДРОМЕ РАЗДРАЖЕННОГО КИШЕЧНИКА И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПСИХОТЕРАПИИ И ПСИХОФАРМАКОТЕРАПИИ ПРИ НИХ.
9. Alikulovna, R. O. (2022). WOMEN IN UZBEKISTAN-INTELLECTUAL OF GIRLS PROBLEMS OF CAPACITY INCREASE AND THE RESULTS IN THEIR SOLUTION (EXAMPLE OF SOUTHERN REGIONS). INTERNATIONAL JOURNAL OF SOCIAL SCIENCE & INTERDISCIPLINARY RESEARCH ISSN: 2277-3630 Impact factor: 8.036, 11(09), 15-19.
10. Ergasheva, Y., & Rakhmonkulova, O. (2023). RETRACTED: From the history of small business and entrepreneurship in Uzbekistan. In E3S Web of Conferences (Vol. 420, p. 08016). EDP Sciences.
11. Gafurova, S. S. (2025). COMBINATION OF IRRITABLE BOWEL SYNDROME WITH ANXIETY PHOBIC SYNDROME DURING PREGNANCY AND THE EFFECTIVENESS OF MEDICAL PSYCHOLOGICAL SUPPORT IN IT. JOURNAL OF EDUCATION AND SCIENTIFIC MEDICINE, (5).
12. Maxamatjanova, N. (2019). Evaluation of the effectiveness of psychopharmacotherapy and psychotherapy in the complex treatment of systemic lupus erythematosus. Journal of the Neurological Sciences, 405, 125.
13. Алиева, К. К., Ахмедова, Н. А., & Арипов, Ш. Ш. (2022). Прогнозирование риска переломов у женщин фертильного возраста с ревматоидным артритом (Doctoral dissertation, Санкт-Петербург).
14. Fayziyev, O., & Aminboyeva, D. (2023). Qishloq xo 'jaligida bioresurslar asosida mahsulot yetishtirishning iqtisodiy ahamiyati. Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук, 3(5), 164-167.
15. Komilova S. Ta'lim jarayonida interfaol metodlardan foydalanish. – Toshkent: O'zbekiston milliy universiteti nashriyoti, 2018.
16. Normurodova M. Pedagogik texnologiyalarning nazariy asoslari. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2019.
17. Abdullayeva Z. Ta'lim sifatini oshirishda innovatsion yondashuvlar. – Toshkent: Fan va ta'lim, 2021.